

ΕΠΙΤΑΓΕΣ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Δεν έχει προσδιορισθεί ποια ακριβώς είναι η πατρίδα της επιταγής. Υποστηρίζεται ότι ήταν γνωστή στην Κίνα, στην αρχαία Ελλάδα, στην αρχαία Ρώμη και στην αρχαία Αίγυπτο. Πάντως, απ' όπου και εάν κατάγεται, είναι γεγονός ότι η τελική διαμόρφωσή της έγινε στην Αγγλία και από εκεί μεταφέρθηκε στην ηπειρωτική Ευρώπη και στην Αμερική, όπου σήμερα χρησιμοποιείται ευρύτατα σαν μέσο μεταφοράς χρήματος και μέσο πληρωμής αντί μετρητών.

Στη χώρα μας βέβαια η ανάπτυξή της είναι αξιοσημείωτη, όμως σε σχέση με άλλες χώρες, η χρήση της πρέπει να θεωρείται μάλλον μικρή.

Χρησιμοποιείται κυρίως στις συναλλαγές μεταξύ εμπόρων, στη μεταφορά χρήματος, στην πληρωμή δασμών και φόρων και στην πληρωμή των συνταξιούχων από το Δημόσιο κλπ.

Στη χώρα μας τα θέματα της επιταγής αρχικά είχαν ρυθμισθεί από το νόμο 1338/1918. Πριν από το νόμο αυτό τα θέματα της επιταγής λύνονταν από το ισχύον τότε Αστικό Δίκαιο και πολλές φορές αναλογικώς προς τα ισχύοντα για τη συναλλαγματική.

Η Ελλάδα δέχτηκε τη διεθνή σύμβαση της Γενεύης του 1931 για τη ρύθμιση της επιταγής, με το νόμο 5960/1933 που άρχισε να ισχύει την 1.1.1934.

Ο νόμος 1059/1971 που αναφέρεται στο Τραπεζικό απόρρητο είναι σχετικός με τις επιταγές. Σχετικός είναι και ο νόμος 1325/1972 που ρυθμίζει το θέμα των ποινικών κυρώσεων που επιβάλλονται σε όσους εκδίδουν ακάλυπτες επιταγές, δηλαδή επιταγές χωρίς αντίκρισμα. Επίσης ο Ν. 2408/96 αναφέρεται στο θέμα της δίωξης για ακάλυπτες επιταγές. Τέλος, ο Ν. 2992/2002 ασχολείται με την εξόφληση τιμολογίων με δίγραμμες επιταγές.

Η επιταγή είναι ένα έγγραφο που αναγράφει απαραιτήτως τη λέξη «ΕΠΙΤΑΓΗ» και περιλαμβάνει εντολή του εκδότη προς τον πληρωτή να πληρώσει σε κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο ένα ορισμένο ποσό.

ΩΦΕΛΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Η επιταγή χρησιμοποιείται αντί χρήματος και με τον τρόπο αυτό περιορίζεται σημαντικά η κυκλοφορία του αυτούσιου χρήματος, δηλαδή του νομίσματος.

Η πληρωμή με επιταγή προσφέρει ευελιξία και ασφάλεια στις συναλλαγές. Όταν κάποιος εξοφλεί έναν προμηθευτή του ή έναν οφειλέτη του με επιταγή, δεν είναι αναγκαίο να στείλει κάποιον υπάλληλο του στην Τράπεζα για να εισπράξει χρήματα και να τα δώσει στον προμηθευτή του κλπ. Απλώς του δίδει μια επιταγή για το ποσό που οφείλει.

Αν αυτός που λάβει την επιταγή, έχει λογαριασμό στην Τράπεζα, την καταθέτει στο λογαριασμό του αντί μετρητών. Μπορεί ακόμη να την μεταβιβάσει σε κάποιον δικό του δανειστή για την εξόφληση κάποιου δικού του χρέους.

Έτσι έχουμε μια ολόκληρη σειρά από πληρωμές χωρίς τη μεσολάβηση χρήματος. Φυσικά για να γίνει αυτό πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη στο σύστημα της πληρωμής με επιταγές.

Αν και η επιταγή είναι, όπως αναφέρθηκε, μέσο πληρωμής, χρησιμοποιείται ευρύτατα και σαν όργανο πίστωσης, είτε αμέσως, είτε εμμέσως. Ωστόσο, αυτή δεν θεωρείται σωστή χρήση.

Άμεσα χρησιμοποιείται, όταν ο οφειλέτης δίδει στον προμηθευτή του ή τον δανειστή του, μία επιταγή με ημερομηνία μεταγενέστερη, μια επιταγή δηλαδή μεταχρονολογημένη, για να την παρουσιάσει αυτός στην Τράπεζα προς είσπραξη την ημερομηνία που γράφει η επιταγή.

Έμμεσα χρησιμοποιείται όταν η επιταγή δίδεται με τη σωστή ημερομηνία εκδόσεως. Αν και ο εκδότης μιας επιταγής, πρέπει όταν την εκδίδει να έχει το αντίστοιχο ποσό στο λογαριασμό του στην Τράπεζα, ο ίδιος υπολογίζει ότι η επιταγή του θα φθάσει στην πληρώτρια Τράπεζα ύστερα από 2 έως 3 ημέρες, οπότε και καταθέτει το αντίστοιχο ποσό.

Στην τελευταία περίπτωση πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη προς τον εκδότη της επιταγής, είτε από αυτόν που την παίρνει, είτε από την Τράπεζα που θα χρησιμοποιηθεί για συμψηφισμό.

ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

- 1. Ιδιωτική Επιταγή:** Εκδίδεται από ένα ιδιώτη (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) σε βάρος του λογαριασμού του που έχει σε μια Τράπεζα.
- 2. Τραπεζική Επιταγή:** Εκδίδεται από Τράπεζα σε βάρος άλλης Τραπεζής ή άλλου καταστήματος της ίδιας Τραπεζής.

ΕΚΔΟΣΗ ΚΑΙ ΤΥΠΟΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Η επιταγή είναι τίτλος κατ' εξοχήν τυπικός και πρέπει να περιλαμβάνει **ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ** ορισμένα στοιχεία, για να ισχύει σαν επιταγή.

Τα στοιχεία αυτά, που ορίζει ο Νόμος, είναι τα εξής:

1. Η αναγραφή μέσα στο κείμενο της λέξεως ΕΠΙΤΑΓΗ. Η λέξη ΕΠΙΤΑΓΗ γράφεται στη γλώσσα που είναι συντεταγμένος ο τίτλος. Να σημειωθεί ότι ο τίτλος μπορεί να είναι χειρόγραφος, ή έντυπος ή γραμμένος με γραφομηχανή.

2. Καθαρή εντολή για την πληρωμή ορισμένου ποσού. Το ποσό αυτό πληρώνεται από το αντίκρισμα, δηλαδή από το διαθέσιμο κεφάλαιο που έχει καταθέσει στην Τράπεζα αυτή ο εκδότης της επιταγής.

Όταν λέμε καθαρή εντολή εννοούμε ότι η επιταγή δεν μπορεί να περιλαμβάνει κάποιον όρο, για την πραγματοποίηση της πληρωμής. Δεν μπορεί, για παράδειγμα, ο εκδότης να γράφει «Πληρώσατε εις τον κ. Ιωάννη Ιωάννου το ποσό των ευρώ 10.000,00 - υπό τον όρο να σας παραδώσει μια ισόποση συναλλαγματική αποδοχής μου».

Αν αναφέρεται τέτοιος όρος δεν λαμβάνεται υπ' όψιν, γιατί η επιταγή είναι τίτλος αναιτιώδης, αρκεί δηλαδή η έκδοση της μόνο, χωρίς την αναγραφή της αιτίας.

Το ποσό πρέπει να προσδιορίζεται ακριβώς και να γράφεται αριθμητικώς και ολογράφως. Σε περίπτωση που το ποσό που αναγράφεται ολογράφως είναι διαφορετικό απ' αυτό που αναγράφεται αριθμητικώς, ισχύει το ολογραφικό ποσό. Πάντως στην πράξη η Τράπεζα ζητεί από τον κομιστή της επιταγής, να έλθει σε επαφή με τον εκδότη της επιταγής για τη διόρθωση του ποσού. Φυσικά η διόρθωση του ποσού, όπως και κάθε άλλη διόρθωση στοιχείου της επιταγής, χρειάζεται την υπογραφή του εκδότη. Σωστό, πάντως, είναι σε περίπτωση διορθώσεων πάνω στην επιταγή, πριν από κάθε ενέργεια να ειδοποιείται ο προϊστάμενος του τμήματος.

3. Η αναγραφή του ονόματος του πληρωτή. Το όνομα δηλαδή της Τράπεζας, που πρέπει να πλήρωση την επιταγή, π.χ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ. Στην Ελλάδα πληρωτής πρέπει να είναι

Τράπεζα ή Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, που έχει δικαίωμα να ασκεί Τραπεζικές εργασίες.

4. Η αναγραφή της ημερομηνίας και του τόπου εκδόσεως της επιταγής. Η ημερομηνία εκδόσεως είναι απαραίτητη, γιατί από αυτή εξαρτώνται πολλά:

α) Η προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να εμφανισθεί η επιταγή στην Τράπεζα για να πληρωθεί.

β) Ο υπολογισμός του χρόνου παραγραφής.

γ) Η ικανότητα του εκδότη να αναλάβει υποχρέωση με την έκδοση της επιταγής (ανήλικος κλπ), και

δ) Η ύπαρξη αντικρίσματος κατά την ημέρα της εκδόσεως της επιταγής.

Η ημερομηνία πρέπει να περιλαμβάνει το έτος, το μήνα και την ημέρα π.χ. 31 Δεκεμβρίου 2003. Αντί, όμως, της ημερομηνίας μπορεί να γράφει μια ακίνητη εορτή. Π.χ. Χριστούγεννα 2003. Ο μήνας μπορεί να γράφεται είτε με το όνομα του, είτε με τη σειρά του Π.χ. 31.12.2003 ή 31 Δεκεμβρίου 2003. Απαραίτητη είναι η αναγραφή του έτους. Αν δεν γράφεται το έτος ή δεν γράφεται καθόλου ημερομηνία, η επιταγή είναι ΑΚΥΡΗ.

Επειδή το θέμα της χρονολογίας μιας επιταγής είναι πολύ σοβαρό, χρειάζεται μεγάλη προσοχή στον έλεγχο του στοιχείου αυτού. Για το λόγο αυτό όταν παρουσιάζεται στην Τράπεζα επιταγή με διορθωμένη ημερομηνία πρέπει να ειδοποιείται αμέσως ο προϊστάμενος του τμήματος. Σκόπιμο, πάντως, είναι ν' αποφεύγεται η πληρωμή επιταγών με διορθωμένη ημερομηνία.

5. Η αναγραφή της υπογραφής του εκδότη, που πρέπει να είναι ιδιόχειρη. Αν η υπογραφή είναι γραμμένη με σφραγίδα, γραφομηχανή κλπ., η επιταγή είναι άκυρη.

Ενδέχεται ακόμα η υπογραφή του εκδότη να είναι γραμμένη σε άλλη γλώσσα από εκείνη που είναι γραμμένος ο τίτλος. Σε περίπτωση που ο εκδότης είναι αναλφάβητος ή τυφλός η επιταγή μπορεί να εκδοθεί με πληρεξούσιο ή με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

6. Ο πληρωτής πρέπει να είναι Τράπεζα. Η Τράπεζα που θα πληρώσει την επιταγή πρέπει να έχει στη διάθεση της κεφάλαια που να έχει καταθέσει ο καταθέτης.

Μπορεί ακόμη η επιταγή να σύρεται και σε βάρος λογαριασμού χορηγήσεων που κινείται με επιταγές.

Η επιταγή ισχύει σαν επιταγή μόνο, αν σύρεται σε βάρος Τραπεζής ή Νομικού Προσώπου που ασκεί Τραπεζικές εργασίες.

7. Η αναγραφή του τόπου πληρωμής. Ο τόπος αυτός αναφέρεται παραπλεύρως του ονόματος της Τράπεζας. Αν δεν αναφέρεται τόπος πληρωμής, θεωρείται σαν τόπος πληρωμής ο τόπος εκδόσεως της επιταγής.

Στην περίπτωση που δεν αναφέρεται ούτε τόπος εκδόσεως, θεωρείται σαν τόπος εκδόσεως και συνεπώς σαν τόπος πληρωμής, ο τόπος της κατοικίας ή της επαγγελματικής έδρας του εκδότη. **Η έλλειψη ενός από τα στοιχεία 1 έως 5 καθιστούν την επιταγή άκυρη.**

Για την έκδοση επιταγής απαιτείται η ύπαρξη διαθεσίμων κεφαλαίων στο λογαριασμό του εκδότη, εις βάρος του οποίου σύρεται. Όπως αναφέραμε παραπάνω, πολλοί εκδότες υπολογίζουν πότε θα φθάσει η επιταγή τους στην Τράπεζα για πληρωμή και μόνο τότε καταθέτουν τα απαιτούμενα κεφάλαια. Πολλές φορές μάλιστα η Τράπεζα τους ειδοποιεί για την παρουσίαση της επιταγής τους που πρέπει να πληρωθεί.

Η διακίνηση της επιταγής με τον τρόπο αυτό είναι αντικανονική, γιατί αποτελεί μια έμμεση χρηματοδότηση που απαγορεύεται από την Επιτροπή Πιστωτικών Θεμάτων, η οποία και ελέγχει τις Τράπεζες στο σημείο αυτό, κατά τους περιοδικούς ελέγχους. Στην περίπτωση αυτή η Επιτροπή Πιστωτικών Θεμάτων δίνει εντολή στην Τράπεζα για το κλείσιμο των σχετικών λογαριασμών καταθέσεων. Βέβαια, ο καταθέτης τέτοιου λογαριασμού πληρώνει τόκο στην Τράπεζα, ο οποίος υπολογίζεται με το ισχύον επιτόκιο χορηγήσεων.

Ο τόκος προέρχεται από τη διαφορά της τοκοφόρου ημερομηνίας (VALEUR).

Όπως αναφέραμε, τα κατατιθέμενα κεφάλαια σε μετρητά λαμβάνουν τόκο από την επομένη εργάσιμη ημέρα της καταθέσεως, ενώ τα αναλαμβανόμενα από την ημερομηνία της αναλήψεως. Η έλλειψη αντικρίσματος στο λογαριασμό του εκδότη της επιταγής δημιουργεί γι' αυτόν αστική και ποινική ευθύνη.

Για την έκδοση, τη διακίνηση και την εξόφληση της επιταγής μεσολαβούν τρία κυρίως πρόσωπα:

1. **Ο εκδότης της επιταγής.** Εκείνος που έχει στην Τράπεζα λογαριασμό εις βάρος του οποίου εκδίδεται η επιταγή.
2. **Ο δικαιούχος της επιταγής.** Αυτός στον οποίο ο εκδότης παραδίδει την επιταγή για να εισπράξει από την Τράπεζα το ποσό της επιταγής, και
3. **Ο πληρωτής της επιταγής.** Δηλαδή η Τράπεζα στην οποία τηρείται ο λογαριασμός του εκδότη της επιταγής.

Μεταξύ των τριών αυτών προσώπων υπάρχουν ορισμένες συμβάσεις:

ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΔΟΤΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΤΗ (ΤΡΑΠΕΖΑ)

Είναι η ρητή ή η σιωπηρή συμφωνία ότι το διαθέσιμο αντίκρισμα θα χρησιμοποιείται για την πληρωμή των επιταγών που θα εκδίδει ο εκδότης. Η παράδοση από την Τράπεζα στον εκδότη ενός ή περισσότερων στελεχών (καρνέ) επιταγών αποδεικνύει τη σύμβαση αυτή. Οι επιταγές είναι ομοιόμορφες για κάθε Τράπεζα και είναι αριθμημένες για να μπορεί η Τράπεζα να παρακολουθεί την προσκόμιση τους σ' αυτήν.

Το να έχει κάποιος εκδότης καρνέ επιταγών δεν σημαίνει ότι έχει και το αντίστοιχο αντίκρισμα. Αν η Τράπεζα διαπιστώσει ότι ο εκδότης κάνει κακή χρήση των επιταγών του, έχει το δικαίωμα να του ζητήσει να της επιστρέψει το καρνέ με τις αχρησιμοποίητες επιταγές. Φυσικά, έχει και το δικαίωμα να κλείσει τον λογαριασμό και να τον ειδοποιήσει γι' αυτό.

Γενικά, το άνοιγμα ενός λογαριασμού καταθέσεων όψεως δεν δίδει το δικαίωμα στον καταθέτη ν' αποκτήσει καρνέ επιταγών, όμως η Τράπεζα οφείλει να εξετάσει τη φερεγγυότητα, το ηθικό και την οικονομική κατάσταση του καταθέτη πριν του δώσει καρνέ επιταγών. Ακόμη η Τράπεζα έχει υποχρέωση να παρακολουθεί τη σωστή έκδοση επιταγών. Σε περίπτωση κακής χρήσεως δεν πρέπει να δώσει στον καταθέτη άλλο καρνέ.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΚΔΟΤΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

Από το μέρος του εκδότη η σύμβαση αυτή είναι εγγραφή. Είναι δηλαδή αυτή η ίδια η έκδοση της επιταγής.

Για το δικαιούχο δεν χρειάζεται καμιά απολύτως ενέργεια. Το γεγονός ότι παρέλαβε την επιταγή σημαίνει ότι συμφωνεί με τον εκδότη. Μεταξύ της Τραπέζης και του δικαιούχου, δεν υπάρχει σύμβαση.

Η Τράπεζα έχει υποχρέωση απέναντι του εκδότη να πληρώνει τις επιταγές του, εφόσον ο λογαριασμός του έχει το αντίστοιχο αντίκρισμα. Εμμέσως ευθύνεται απέναντι του δικαιούχου της επιταγής.

Ο δικαιούχος έχει υπεύθυνο απέναντι του τον εκδότη της επιταγής.

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Η επιταγή ως προς τον δικαιούχο μπορεί να εκδοθεί με τους εξής τρόπους.

1. **Υπέρ ορισμένου κατονομαζόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου.** Μπορεί, για παράδειγμα, να γράφει «Πληρώσατε εις διαταγήν του κ. Ιωάννη Ιωάννου...».
2. **Στον κομιστή.** Ο εκδότης δηλαδή, δεν κατονομάζει το δικαιούχο αλλά ζητεί από την Τράπεζα να πληρώσει το ποσό της επιταγής στον κομιστή.
3. Αν στην επιταγή δεν αναγράφεται τίποτα η επιταγή ισχύει σαν επιταγή στον κομιστή.
4. **Στο όνομα του ίδιου του εκδότη.** Στην περίπτωση αυτή είτε εμφανίζεται ο ίδιος ο εκδότης στην Τράπεζα και αποσύρει από το λογαριασμό του το ποσό της επιταγής αφού την οπισθογράψει, είτε την μεταβιβάζει σε προμηθευτή του, οφειλέτη του κλπ.
5. Αν η επιταγή αναφέρει την λέξη CASH ισχύει σαν επιταγή στο όνομα του εκδότη και πρέπει να οπισθογραφηθεί από αυτόν.

Πρέπει να σημειωθούν με προσοχή τα εξής:

Τραπεζική επιταγή μπορεί να εκδοθεί σε βάρος άλλου καταστήματος την ίδιας Τραπέζης. Απαγορεύεται, όμως, να εκδοθεί σε βάρος του ίδιου καταστήματος που την εξέδωσε.

ΠΩΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΕΤΑΙ Η ΕΠΙΤΑΓΗ

Ο πιο συνηθισμένος τρόπος για τη μεταβίβαση της επιταγής είναι η **οπισθογράφιση**. Το πρόσωπο στη διαταγή του οποίου έχει εκδοθεί η

επιταγή την μεταβιβάζει σε άλλο πρόσωπο, υπογράφοντας την επιταγή στο πίσω μέρος. Αυτή η υπογραφή του δικαιούχου λέγεται οπισθογράφιση. Φυσικά ο αρχικός δικαιούχος παραδίδει πλέον την επιταγή στο νέο δικαιούχο. Η επιταγή στη συνέχεια μπορεί να μεταβιβασθεί διαδοχικά σε άλλους δικαιούχους.

Είδη οπισθογραφήσεως.

1. Τακτική οπισθογράφιση: Αναγράφεται το όνομα του προσώπου στο οποίο μεταβιβάζεται η επιταγή, η ημερομηνία της οπισθογραφήσεως και η υπογραφή του οπισθογράφοντος.

2. Ελλιπής οπισθογράφιση: Υπάρχει όταν από την οπισθογράφιση ελλείπει κάποιο στοιχείο.

3. Αν η οπισθογράφιση περιέχει μόνο την υπογραφή του δικαιούχου λέγεται λευκή οπισθογράφιση.

Σε περίπτωση λευκής οπισθογραφήσεως, ο κομιστής της επιταγής μπορεί:

α) Να συμπληρώσει το λευκό μέρος, επάνω δηλαδή από την υπογραφή του οπισθογράφου που του έδωσε την επιταγή, με το όνομα του ή με το όνομα άλλου προσώπου.

β) Να οπισθογραφήσει εκ νέου την επιταγή με λευκή οπισθογράφιση.

γ) Να παραδώσει την επιταγή σε άλλο πρόσωπο χωρίς καμία συμπλήρωση ή οπισθογράφιση.

δ) Να οπισθογραφήσει την επιταγή με τακτική οπισθογράφιση.

Όλες αυτές οι μορφές οπισθογραφήσεως είναι ισχυρές και δεκτές.

Σημειώτεον ότι οπισθογράφιση μπορεί να γίνει και υπέρ του ιδίου του εκδότη. Οπισθογράφιση υπέρ της πληρώτριας Τραπεζής σημαίνει εξόφληση της επιταγής. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο όταν η επιταγή παρουσιάζεται από τον τελευταίο κομιστή στην πληρώτρια Τράπεζα αυτή βάζει πάνω από την υπογραφή του κομιστή σφραγίδα με τη λέξη «ΠΛΗΡΩΣΑΤΕ ΕΙΣ ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ...» ή «ΕΞΟΦΛΗΘΕΙ» και η ημερομηνία πληρωμής του κομιστή. Καταθέτης Τραπεζής που θέλει με το ποσό επιταγών εις διαταγήν του να πιστωθεί ο λογαριασμός του, μπορεί να στείλει τις επιταγές αυτές χωρίς να τις οπισθογραφήσει.

Για ασφάλεια της, όμως, η Τράπεζα πρέπει να σημειώσει στο πίσω μέρος των επιταγών αυτών ότι με το ποσόν αυτών ότι με το ποσό αυτό πιστώθηκε ο λογαριασμός του κομιστή και να υπογράψει τη σημείωση αυτή.

Εκείνος που έχει στα χέρια του μια επιταγή που μπορεί να μεταβιβάζεται με οπισθογράφιση, θεωρείται σαν νόμιμος κομιστής, αν το δικαίωμά του στηρίζεται σε συνεχή σειρά οπισθογραφήσεων έστω και αν η τελευταία

οπισθογράφηση είναι λευκή. Αν υπάρχουν διαγεγραμμένες οπισθογραφήσεις πάνω στην επιταγή θεωρούνται ότι δεν υπήρξαν.

Δεν μπορεί, όμως, να διαγραφεί η οπισθογράφηση που έχει γίνει από τον πρώτο κομιστή, δηλαδή από εκείνον στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί η επιταγή.

Εκτός από την οπισθογράφηση η επιταγή μεταβιβάζεται με εκχώρηση. Με εκχώρηση μεταβιβάζεται η επιταγή που έχει εκδοθεί στο όνομα του φυσικού ή νομικού προσώπου και στο εμπρός μέρος γράφει την ρήτρα «ουχί εις διαταγήν». Στην περίπτωση αυτή η επιταγή δεν μεταβιβάζεται με οπισθογράφηση.

Αντί της ρήτρας «ουχί εις διαταγήν» μπορεί να γραφεί άλλη ισοδύναμη ρήτρα. Π.χ. «πληρωτέα μόνον εις τον κ. Ιωάννη Ιωάννου».

Οι ρήτρες αυτές μπορούν να γραφούν από τον εκδότη της επιταγής ή από οπισθογράφο που δεν επιθυμεί την περαιτέρω κυκλοφορία του τίτλου. Αν παρά την αναγραφή της ρήτρας «ουχί εις διαταγήν» η επιταγή οπισθογραφηθεί δεν ευθύνεται αυτός.

Κάθε όρος που γράφεται κατά την οπισθογράφηση της επιταγής είναι άκυρος. Με εκχώρηση, επίσης, μεταβιβάζεται η επιταγή και μετά την πάροδο της προθεσμίας για εμφάνιση στην πληρώτρια Τράπεζα.

ΠΡΟΣΘΕΜΑ (ALLONGE)

Συμβαίνει μια επιταγή να μεταβιβασθεί με οπισθογράφηση πολλές φορές ώστε στο τέλος να εξαντληθεί όλος ο διαθέσιμος χώρος. Στην περίπτωση αυτή για να γίνουν και άλλες οπισθογραφήσεις, επικολλάται σαν συνέχεια του πίσω μέρους της επιταγής ένα πρόσθετο φύλλο χάρτου, που ονομάζεται πρόσθεμα. Το πρόσθεμα με την επιταγή πρέπει να είναι συνδεδεμένα σε ένα σύνολο. Στην περίπτωση υπάρξεως προσθέματος πρέπει να δίδεται προσοχή μήπως κάποιος άλλαξε το γνήσιο πρόσθεμα με πλαστό.

ΤΡΙΤΕΓΓΥΗΣΗ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Η πληρωμή ιδιωτικής επιταγής μπορεί να ασφαλισθεί με τριτεγγύηση. Η τριτεγγύηση γράφεται επάνω στην επιταγή ή στο πρόσθεμα κάτω από την ρήτρα «ΔΙΑ ΤΡΙΤΕΓΓΥΗΣΗ». Η τριτεγγύηση δεν μπορεί να δοθεί από οπισθογράφο της επιταγής ή από την πληρώτρια Τράπεζα.

Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, δεν επιτρέπεται να σημειώνει η πληρώτρια Τράπεζα πάνω στις ιδιωτικές επιταγές που σύρονται εις βάρος λογαριασμών καταθετών τις διάφορες φράσεις, όπως «εκρατήθη πρόβλεψις δια την πληρωμήν της παρούσης επιταγής» ή «υπάρχει επαρκές αντίκρισμα» ή άλλες παρόμοιες.

Η τριτεγγύηση μπορεί να δοθεί για ολόκληρο το ποσό της επιταγής ή για μέρος μόνο. Επίσης, πρέπει να σημειώνεται υπέρ τίνος δίδεται η τριτεγγύηση. Αν δεν σημειώνεται θεωρείται ότι δίδεται υπέρ του εκδότη.

Αν η επιταγή στο εμπρός μέρος φέρει και άλλη υπογραφή, εκτός από την υπογραφή του εκδότη, θεωρείται ότι έχει δοθεί τριτεγγύηση, έστω και αν δεν υπάρχει η ρήτρα «ΔΙΑ ΤΡΙΤΕΓΓΥΗΣΗ».

Η τριτεγγύηση επιταγής δεν συνηθίζεται στην πράξη.

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ ΠΡΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗ

Είναι γνωστό ότι η επιταγή είναι μέσο πληρωμής. Για το λόγο αυτό είναι πάντοτε πληρωτέα κατά την εμφάνιση της στην πληρώτρια Τράπεζα. Η προθεσμία για την εμφάνιση της επιταγής που εκδίδεται και είναι πληρωτέα στην Ελλάδα είναι 8 (οκτώ) ημέρες, από την επομένη της ημερομηνίας της εκδόσεως της. Κάθε όρος που γράφεται πάνω στην επιταγή και ορίζει ότι θα είναι πληρωτέα (λ.χ. μετά 15 ημέρες) είναι άκυρος.

ΜΕΤΑΧΡΟΝΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΕΠΙΤΑΓΗ

Πολλές φορές οι εκδότες επιταγών τις εκδίδουν με ημερομηνία μεταγενέστερη. Με τον τρόπο αυτό ζητούν να επιμηκύνουν την προθεσμία εμφανίσεως στην Τράπεζα. Με αυτόν όμως τον τρόπο μεταβάλλουν την επιταγή από μέσο πληρωμής σε όργανο πίστεως.

Ο νόμος δεν θεωρεί άκυρη τη μεταχρονολογημένη επιταγή, αλλά με τη διάταξη ότι η επιταγή είναι πληρωτέα κατά την ημέρα της εμφανίσεώς της στην πληρώτρια Τράπεζα, ανατρέπεται κατά ένα σημαντικό ποσοστό το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Στην πράξη, δηλαδή, εκδίδονται παρά πολλές μεταχρονολογημένες επιταγές.

Οι εκδότες υπολογίζουν ότι κατά την ημέρα που αναφέρουν σαν ημερομηνία εκδόσεως των επιταγών, θα έχουν το απαιτούμενο αντίκρισμα στο λογαριασμό τους. Δημιουργείται έτσι μια «συμφωνία

κυρίων» μεταξύ εκδοτών και κομιστών για την εμφάνιση των επιταγών όχι νωρίτερα από τις ημερομηνίες που φέρουν.

Όταν παρουσιασθεί μεταχρονολογημένη επιταγή στην πληρώτρια Τράπεζα αυτή υποδεικνύει στον κομιστή να επικοινωνήσει με τον εκδότη και να ρυθμίσει το θέμα μαζί του. Αν όμως ο κομιστής επιμένει να εισπράξει το ποσό της επιταγής δημιουργούνται τα εξής ζητήματα:

α) Αν υπάρχει αντίκρισμα στο λογαριασμό του εκδότη η Τράπεζα, ανάλογα με τις σχέσεις που έχει με τον εκδότη και τον κομιστή αποφασίζει αν θα πληρώσει. Πάντως αν πληρώσει, πληρώνει νομίμως. Πολλές φορές όμως δεν πληρώνει, αλλά ειδοποιεί τον εκδότη για την εμφάνιση της μεταχρονολογημένης επιταγής.

Οι Τράπεζες στις περιπτώσεις αυτές είναι πολύ επιφυλακτικές. Γιατί αν πληρώσουν μεταχρονολογημένη επιταγή, είναι δυνατό να παρουσιασθεί την ίδια ημέρα, αλλά αργότερα, άλλη επιταγή την οποία έχει κανονίσει ο εκδότης να παρουσιαστεί την ημέρα εκείνη για πληρωμή και να μην υπάρχει αντίκρισμα γι' αυτήν. Αν μάλιστα η επιταγή που θα μείνει ακάλυπτη έχει δοθεί στο Δημόσιο για πληρωμή φόρων και επιστραφεί μέσω του Γραφείου Συμψηφισμού, ο εκδότης εκτός από τις άλλες συνέπειες είναι υποχρεωμένος να πληρώσει πρόστιμο στο Δημόσιο ίσο με το 100% του ποσού της επιστροφής επιταγής.

β) Αν δεν υπάρχει αντίκρισμα, η πληρώτρια Τράπεζα, σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.Δ. 1325/72, είναι υποχρεωμένη να σημειώσει στο πίσω μέρος της επιταγής ή να δώσει στον κομιστή χωριστό έγγραφο ότι κατά την ημέρα της εμφανίσεως της επιταγής, δεν υπήρχε υπόλοιπο στο λογαριασμό του εκδότη. Αυτό βέβαια γίνεται μόνο αν το ζητήσει ο κομιστής. Στην πράξη η βεβαίωση γίνεται επάνω στην επιταγή.

Μεταχρονολογημένη επιταγή που παρουσιάζεται για να πληρωθεί σε άλλη Τράπεζα και όχι στην πληρώτρια Τράπεζα, δεν πληρώνεται από την Τράπεζα στην οποία παρουσιάστηκε από τον κομιστή.

Οι Τράπεζες δέχονται μεταχρονολογημένες επιταγές σαν αξίες προς είσπραξη. Πληρώνουν δηλαδή τους εκχωρητές μετά την είσπραξη τους από τις πληρώτριες Τράπεζες.

Σήμερα οι μεταχρονολογημένες επιταγές γίνονται δεκτές από τις Τράπεζες σαν κάλυμμα λογαριασμού χορηγήσεων δηλαδή σαν ενέχυρο ή σαν εγγύηση (άρθρο 11 του Νόμου 1957/1991).

Το σχετικό έγγραφο κατάθεσης των επιταγών χαρτοσημαίνεται με χαρτόσημο 2,5%.

ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Ο εκδότης επιταγής έχει δικαίωμα ν' ανακαλέσει την επιταγή μετά την πάροδο της προθεσμίας εμφανίσεως προς πληρωμή, δηλαδή μετά την πάροδο των 8 ημερών. Η ανάκληση της επιταγής μπορεί να γίνει τηλεφωνικώς ή προφορικώς, αλλά θα πρέπει να ακολουθήσει και έγγραφη ειδοποίηση του εκδότη προς την πληρώτρια Τράπεζα.

Οι Τράπεζες δέχονται την ανάκληση της επιταγής και μέσα στο διήμερο, όταν πρόκειται για απώλεια ή κλοπή της επιταγής. Στην περίπτωση που θα παρουσιασθεί επιταγή την οποία έχει ανακαλέσει ο εκδότης, η πληρώτρια Τράπεζα σημειώνει στην επιταγή ότι δεν την πληρώνει σύμφωνα με εντολή του εκδότη. Αν όμως δεν υπάρχει αντίκρισμα, η πληρώτρια Τράπεζα εκτός από αυτά που πρέπει να γράψει στην προηγούμενη περίπτωση, πρέπει ακόμη να σημειώσει την έλλειψη αντικρίσματος.

Σε περίπτωση που η σφράγιση της επιταγής γίνει μόνο λόγω ανακλήσεως, δηλαδή υπάρχει διαθέσιμο υπόλοιπο στο λογαριασμό του εκδότη, η αναγγελία της επιταγής γίνεται μόνο στον αρμόδιο εισαγγελέα και όχι στον «ΤΕΙΡΕΣΙΑ».

Η πληρώτρια Τράπεζα καλώς πληρώνει την επιταγή και μετά την πάροδο των 8 ημερών εφόσον δεν υπάρχει ανάκληση της. Αν όμως δεν προσέξει και πληρώσει επιταγή μετά την πάροδο των 8 ημερών παρά το γεγονός ότι υπάρχει ανάκληση, έχει υποχρέωση ν' αποζημιώσει τον εκδότη.

Γι' αυτό στην περίπτωση ανακλήσεως επιταγής πρέπει να ειδοποιούνται οι αρμόδιοι υπάλληλοι της Τραπέζης. Καλόν είναι στην περίπτωση αυτή να κρατεί την σχετική καρτέλα ο προϊστάμενος του τμήματος.

Οι Τράπεζες δέχονται με μεγάλη επιφυλακτικότητα τις ανακλήσεις των επιταγών.

ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Η πληρώτρια Τράπεζα μπορεί να πληρώσει την επιταγή και μετά την πάροδο των 8 ημερών, εφόσον βέβαια δεν έχει ανακληθεί από τον εκδότη. Ο Νόμος 5960 «περί επιταγής» παρουσιάζει ένα κενό. Δεν καθορίζει το ανώτατο χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο η Τράπεζα δικαιούται να πληρώσει τη μη ανακληθείσα επιταγή. Σχετικά λαμβάνεται υπόψη το άρθρο 52 που ομιλεί για την παραγραφή των δικαιωμάτων του κομιστή της επιταγής. Το άρθρο 52 λοιπόν ορίζει ότι τα δικαιώματα αυτά

παραγράφονται μετά 6 μήνες από την λήξη της προθεσμίας για την εμφάνιση της επιταγής, δηλαδή 6 μήνες και 8 ημέρες από την έκδοση της επιταγής.

Βέβαια, οι Τράπεζες στην πράξη είναι πολύ προσεκτικές και γι' αυτό στην περίπτωση εμφανίσεως επιταγής με παλαιά ημερομηνία αποφασίζουν αν θα πρέπει να πληρώσουν τον κομιστή ή να ειδοποιήσουν τον εκδότη. Αυτό εξαρτάται από το ποσό της επιταγής, τον εκδότη, τον κομιστή κλπ.

Όταν εμφανισθεί μια επιταγή στην πληρώτρια Τράπεζα για πληρωμή, οι αρμόδιοι υπάλληλοι πρέπει να προσέξουν τα εξής σημεία:

- **Αν υπάρχει αντίκρισμα στο λογαριασμό του εκδότη.**
- **Αν η υπογραφή του εκδότη είναι γνήσια.** Αυτό θα εξακριβωθεί από το υπόδειγμα της υπογραφής που ευρίσκεται στην καρτέλα του εκδότη. Στο σημείο αυτό χρειάζεται μεγάλη προσοχή, γιατί αν η επιταγή είναι πλαστογραφημένη, η τράπεζα είναι εκείνη που θα υποστεί τη ζημία αν την πληρώσει. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία η Τράπεζα δεν μπορεί να ζητήσει από τον πελάτη της, το ποσό που εκπλήρωσε, παρά μόνο αν για την έκδοση της πλαστής επιταγής υπάρχει πταίσμα ή βαρεία αμέλεια του πελάτη (λ.χ. απουσιάζει ταξίδι ο πελάτης και έχει λησμονήσει το καρνέ των επιταγών του επάνω στο γραφείο του). Στην περίπτωση πληρωμής πλαστογραφημένης επιταγής, η Τράπεζα μπορεί να στραφεί κατά του πλαστογράφου και του κομιστή.
- **Αν η πρώτη οπισθογράφιση είναι κανονική.** Η πρώτη οπισθογράφιση πρέπει να έχει γίνει από το πρόσωπο στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί η επιταγή. Αν η επιταγή έχει εκδοθεί «υπέρ εμού του ιδίου» πρέπει να είναι οπισθογραφημένη από τον εκδότη. Στο σημείο αυτό χρειάζεται μεγάλη προσοχή γιατί η πληρώτρια Τράπεζα δεν πρέπει να πληρώσει αν η οπισθογράφιση δεν είναι κανονική.
- **Αν η υπογραφή του κομιστή της επιταγής είναι γνήσια.** Αυτό ελέγχεται από την αστυνομική του ταυτότητα, η οποία πρέπει πάντοτε να ζητείται. Τα στοιχεία του κομιστή λαμβάνονται πάντοτε από την ταυτότητα αυτή.
- **Αν υπάρχει νομιμοποίηση στην περίπτωση εταιρίας ή πληρεξουσιότητα.** Η ευθύνη της πληρώτριας Τράπεζας σε περίπτωση αμέλειας γύρω από τα σημεία αυτά είναι μεγάλη. Φυσικά κατά την προσκόμιση της επιταγής θα ληφθούν υπόψη όσα αναφέρουμε

παραπάνω για την προθεσμία εμφανίσεως της επιταγής, καθώς και για την ανάκληση της.

Αν η επιταγή έχει εκδοθεί σε διαταγή της πληρώτριας Τράπεζας δεν οπισθογραφείται, αλλά απλώς εξοφλείται.

ΜΕΡΙΚΗ ΠΛΗΡΩΜΗ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Αν δεν υπάρχει επαρκές αντίκρισμα στο λογαριασμό του εκδότη της επιταγής, μπορεί ο κομιστής να δεχθεί μερική πληρωμή της επιταγής. Στην περίπτωση αυτή η Τράπεζα σημειώνει στην επιταγή ότι εξοφλήθηκε μερικώς. Επειδή η επιταγή μένει στα χέρια του κομιστή, η Τράπεζα για το ποσό που πλήρωσε, παίρνει απόδειξη από τον κομιστή.

ΘΑΝΑΤΟΣ ή ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΝΙΚΑΝΟΤΗΣ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Αν ο εκδότης επιταγής πεθάνει ή καταστεί δικαιοπρακτικώς ανίκανος (π.χ. αν τεθεί υπό δικαστική απαγόρευση), η επιταγή παραμένει έγκυρη. Συνεπώς ο κομιστής μπορεί να την παρουσιάσει στην πληρώτρια Τράπεζα και εκείνη να την πληρώσει.

ΕΚΔΟΣΗ ΕΠΙΤΑΓΗΣ ΧΩΡΙΣ ΑΝΤΙΚΡΙΣΜΑ

Όταν η επιταγή παρουσιασθεί στην πληρώτρια Τράπεζα, μέσα στην προθεσμία των 8 ημερών και η πληρώτρια Τράπεζα αρνηθεί να την πληρώσει, λόγω ελλείψεως αντικρίσματος, ο κομιστής της επιταγής για να διατηρήσει τα δικαιώματα του κατά του εκδότη, των οπισθογράφων και των άλλων υπόχρεων πρέπει να ενεργήσει μια από τις τρεις επόμενες πράξεις με το άρθρο 40 του Νόμου 5960:

α) Να ζητήσει από την πληρώτρια Τράπεζα να σημειώσει στο πίσω μέρος της επιταγής την ημερομηνία της εμφανίσεως σ' αυτήν και ότι δεν εκπληρώθηκε λόγω μη υπάρξεως αντικρίσματος. Η Τράπεζα έχει υποχρέωση να το πράξει αυτό, να «σφραγίσει την επιταγή», δηλαδή, όπως λέγεται στην Τραπεζική γλώσσα.

Μπορεί όμως να βεβαιώσει τα ίδια και με χωριστό έγγραφο. Η «σφράγιση της επιταγής» ή η χορήγηση βεβαιώσεως πρέπει να γίνει μέσα στο διάστημα των 8 ημερών.

β) Να ζητήσει τη σύνταξη συμβολαιογραφικού διαμαρτυρικού. Σ' αυτήν την περίπτωση πρέπει ο συμβολαιογράφος να μεταβεί στη πληρώτρια Τράπεζα, στο Κατάστημα δηλαδή της Τραπεζής που υπάρχει ο

λογαριασμός του εκδότη. Η σύνταξη πρέπει να γίνει μέσα στο διάστημα των 8 ημερών.

γ) Αν η επιταγή εστάλη στην πληρώτρια Τράπεζα μέσω Γραφείου Συμψηφισμού να ζητήσει χρονολογημένη δήλωση του Γραφείου Συμψηφισμού ότι η επιταγή εμφανίσθηκε εμπρόθεσμα και δεν πληρώθηκε. Αν η τελευταία ημέρα του δημέρου συμπέσει να είναι να είναι Κυριακή ή πλήρης κατά νόμο αργία των δημοσίων γραφείων ή των Τραπεζών η λήξη μετατίθεται στην πρώτη εργάσιμο μετά την αργία ημέρα. Στην προθεσμία των 8 ημερών δεν υπολογίζεται η ημερομηνία της εκδόσεως της επιταγής. Επίσης δεν υπάρχει καμία ημέρα χάριτος.

Η σφράγιση της επιταγής πραγματοποιείται και προκειμένου περί διαφορετικών τραπεζών μετά από εξουσιοδότηση της πληρώτριας τράπεζας, επιτρεπομένης της επικοινωνίας και παροχής εξουσιοδότησης και με ηλεκτρονικούς μηχανογραφικούς τρόπους.

Η σφράγιση της επιταγής γίνεται με την βεβαίωση της μη υπάρξεως διαθέσιμων κεφαλαίων στο πίσω μέρος του σώματος της επιταγής.

«Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΠΙΤΑΓΗ ΕΜΦΑΝΙΣΘΕΙΣΑ ΣΗΜΕΡΟΝ ... ΔΕΝ ΕΠΛΗΡΩΘΕΙ ΛΟΓΩ ΕΛΛΕΙΨΕΩΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ» με τις αρμόδιες υπογραφές της Τράπεζας που σφραγίζει. Η Τράπεζα δεν δεσμεύεται από το τραπεζικό απόρρητο σε αυτή την περίπτωση.

Η Τράπεζα που τηρεί το λογαριασμό του εκδότη ακάλυπτης σφραγισμένης επιταγής, είναι υποχρεωμένη να αναφέρει την ακάλυπτη επιταγή στην εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «ΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ» με διακριτικό τίτλο «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ», η οποία απευθύνεται στην αρμόδια εισαγγελική Αρχή για την ποινική δίωξη των εκδοτών.

Η αναγγελία πρέπει να έχει οπωσδήποτε την ίδια ημερομηνία με αυτή που φέρει η σφραγίδα της επιταγής.

Η αναγγελία αυτή επιφέρει και τη διοικητική ποινή ο εκδότης ακάλυπτων επιταγών να καταχωρείται στην κατάσταση μη δικαιουμένων βιβλιαρίου επιταγών, στην λεγόμενη BLACK LIST και ρυθμιστικός παράγων της επαναχορηγήσεως βιβλιαρίου επιταγών. Η καταχώρηση σε αυτή την κατάσταση σημαίνει ότι εν λόγω εκδότης δεν ξαναπαίρνει καρτέ επιταγών από κανένα Τραπεζικό κατάστημα. Η διαγραφή αυτής της διοικητικής ποινής πριν τη λήξη της μπορεί να γίνει μόνο εφόσον υπάρξουν δικαστικές αποφάσεις ή βουλεύματα που να δικαιώνουν τον εκδότη των ακάλυπτων επιταγών και πρέπει να αφορούν το σύνολο των ακάλυπτων επιταγών που

επέσυραν τη διοικητική ποινή. Η διαγραφή της διοικητικής ποινής μετά τη λήξη της εξαρτάται από το αν οι ακάλυπτες επιταγές έχουν εκδοθεί σε βάρος λογαριασμών που τηρούνται σε περισσότερες από μία τράπεζες ή σε μία μόνο τράπεζα. Σε κάθε περίπτωση τη διαδικασία κινεί η τράπεζα που ενδιαφέρεται να επαναχορηγήσει βιβλιάριο επιταγών απαραίτητη προϋπόθεση της οποίας είναι η διαγραφή της ποινής.

Εφόσον ο εκδότης ακάλυπτων επιταγών εκδώσει σε χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών ακάλυπτες επιταγές συνολικού ποσού που υπερβαίνει δραχμές διακόσιες χιλιάδες, οι τράπεζες που τηρούν λογαριασμούς του όψεως ιδίου καταθέτη (για τους τρεχούμενους λογαριασμούς το όριο είναι δρχ. 50.000) οφείλουν να ενεργήσουν για την επιστροφή των βιβλιαρίων επιταγών που τυχόν βρίσκονται στην κατοχή του. Φροντίζουν για τη μη χορήγηση νέου βιβλιαρίου επιταγών πριν από την παρέλευση δώδεκα τουλάχιστον μηνών από την έκδοση της τελευταίας ακάλυπτης επιταγής. Η χορήγηση νέου βιβλιαρίου επιταγών τελεί υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι στο μεταξύ έχουν τακτοποιηθεί όλες οι σχετικές οφειλές.

Εφόσον η επιταγή έχει αγορασθεί από άλλη Τράπεζα από αυτήν που τηρείται ο λογαριασμός η Τράπεζα που σφραγίζει είναι υποχρεωμένη να ειδοποιήσει με telex το κατάστημα αγοράς της άλλης Τράπεζας, για την επιστροφή της ακάλυπτης επιταγής. Στο telex θα πρέπει να αναφέρει εκτός από τον αριθμό και το ποσό της επιταγής, απαραίτητα την ημερομηνία αγοράς της επιταγής, το όνομα του τελευταίου οπισθογράφου ή τον αριθμό λογαριασμού που πιστώθηκε και οπωσδήποτε τη λέξη «ΕΠΙΣΤΡΕΦΕΤΑΙ».

Η έκδοση ακάλυπτης επιταγής αποτελεί ποινικό αδίκημα. Με το νόμο 5960/1933 «ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΑΓΗΣ» (άρθρο 79 όπως ισχύει σήμερα ύστερα από τροποποίηση και συμπλήρωση με το άρθρο 1 του ΝΔ 1325/1972) το αδίκημα της ακάλυπτης επιταγής διώκεται αυτεπάγγελτα, με ποινή η οποία μπορούσε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να φθάσει και σε φυλάκιση μέχρι πέντε ετών.

Για να υπάρξει ποινικό αδίκημα προϋποτίθεται ότι η επιταγή είναι έγκυρη, ότι εμφανίσθηκε εμπρόθεσμα για πληρωμή και ότι βεβαιώθηκε η άρνηση πληρωμής. Ο Ν. 2408/96 (ΦΕΚ 104 Α') με το άρθρο 4 ήρε το αυτεπάγγελτο που ίσχυε επί δεκαετίες και πλέον η ποινική δίωξη ασκείται μόνο ύστερα από έγκληση του κομιστή της επιταγής που δεν πληρώθηκε.

ΑΠΑΓΩΓΗ ΓΙΑ ΤΗ ΜΗ ΠΛΗΡΩΜΗ ΕΠΙΤΑΓΗΣ - ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Μετά τη βεβαίωση για τη μη πληρωμή της επιταγής, ο κομιστής έχει δικαίωμα να ασκήσει αναγωγή κατά του εκδότη, των οπισθογράφων και παντός υπόχρεου, είτε ομαδικώς είτε έναντι ενός μόνο εξ αυτών.

Φυσικά αν πληρώσει ο εκδότης, οι υπόλοιποι απαλλάσσονται. Εκείνος που ζητεί την αναγωγή έχει δικαίωμα να ζητήσει:

1. Το ποσό της επιταγής που δεν πληρώθηκε.
2. Το νόμιμο τόκο επί του ποσού της επιταγής από την ημερομηνία της εμφανίσεως και μη πληρωμής και
3. Τα διαμαρτυρικά και λοιπά έξοδα.

Για να είναι έγκυρη η αναγωγή του κομιστή ή του πληρώσαντος οπισθογράφου πρέπει εντός 4 ημερών από της συντάξεως του διαμαρτυρικού ή της βεβαιώσεως, να ειδοποιήσει τους λοιπούς οπισθογράφους και τους τυχόν τριτεγγυητές. Για την άσκηση αναγωγής στην περίπτωση μη πληρωμής επιταγής υπάρχει προθεσμία 6 μηνών από τη λήξη του δημέρου.

ΑΓΩΓΗ ΑΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΟΥ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

Αν ο κομιστής δεν κάνει τις απαιτούμενες ενέργειες για να διατηρήσει τα δικαιώματά του (έγκαιρη εμφάνιση της επιταγής - άρνηση πληρωμής και βεβαίωση της μη πληρωμής), χάνει το δικαίωμα της αναγωγής δηλαδή χάνει τη σύντομη διαδικασία.

Στην περίπτωση αυτή του μένει το δικαίωμα να εγείρει την αγωγή αδικαιολόγητου πλουτισμού. Η αγωγή αυτή μειονεκτεί της αναγωγής, διότι κατ' αρχήν δεν υπάγεται στη σύντομη διαδικασία, αλλά είναι αγωγή του κοινού δικαίου. Εκτός αυτού ο κομιστής πρέπει να ανεύρει ποιος από τους υπόχρεους κατέστη πλουσιότερος έναντι αυτού εκ της μη πληρωμής της επιταγής και μόνον κατ' αυτού μπορεί να στραφεί.

Η αγωγή αυτή παραγράφεται μετά πενταετία από της εκδόσεως της επιταγής. Ο εκδότης επιταγής χωρίς αντίκρισμα έχει και ποινική ευθύνη και τιμωρείται από το νόμο με φυλάκιση και χρηματική ποινή.

Για την ποινική δίωξη του εκδότη επιταγής χωρίς αντίκρισμα χρειάζεται επίσης η βεβαίωση ότι δεν είχε αντίκρισμα ή η σύνταξη διαμαρτυρικού μέσα στην προθεσμία των 8 ημερών.

Επειδή το θέμα της κυκλοφορίας ακαλύπτων επιταγών είναι πολύ σοβαρό, δημιουργεί κίνδυνο στις συναλλαγές και κλονίζει την εμπιστοσύνη του κόσμου στο θεσμό της επιταγής, οι Τράπεζες φροντίζουν για την καθιέρωση συστημάτων αμοιβαίας ενημερώσεως των

ώστε να καταστεί δυνατός ο περιορισμός του επικίνδυνου και αντικοινωνικού αυτού φαινομένου.

Το Γραφείο Συμψηφισμού εκδίδει προς τα μέλη του καταστάσεις προσώπων τα οποία κατά σύστημα εκδίδουν ακάλυπτες επιταγές.

Οι Τράπεζες δεν πρέπει να δέχονται σαν καταθέτες τα πρόσωπα αυτά ή τουλάχιστον να μη τους χορηγούν καρνέ επιταγών. Εκείνο το οποίο πρέπει ιδιαίτερα να τονισθεί είναι ότι οι Τράπεζες πρέπει να αντιληφθούν ότι η χορήγηση καρνέ επιταγών πρέπει να γίνεται με μεγάλη φειδώ.

Δεν παραγνωρίζονται βέβαια οι δυσκολίες για την εφαρμογή του μέτρου. Επίσης πρέπει να ενημερώνουν την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών για τις περιπτώσεις ακάλυπτων επιταγών.

ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΠΙΤΑΓΗΣ

Στην περίπτωση που χαθεί κατά οποιοδήποτε τρόπο μια επιταγή, πρέπει αυτός που την έχασε να ειδοποιήσει χωρίς χρονοτριβή την πληρώτρια Τράπεζα, ώστε αυτή να μην την πληρώσει.

Πάντως, η πληρώτρια Τράπεζα, εφόσον δεν έχει ειδοποιηθεί και εφόσον ενεργεί μέσα στα πλαίσια της «καλής πίστεως», καλώς πληρώνει τον κομιστή, εφόσον βέβαια συντρέχουν και οι άλλοι όροι τους οποίους έχουμε αναφέρει.

Σε περίπτωση απώλειας μιας επιταγής, αυτός που την έχασε μπορεί να ζητήσει την ακύρωσή της με αίτησή του στον Πρόεδρο Πρωτοδικών του τόπου πληρωμής. Η αίτηση περιέχει τα τυπικά στοιχεία της επιταγής.

Η απόφαση του Πρωτοδικείου επιτρέπει πληρωμή του ποσού της επιταγής στον αιτούντα μετά ένα μήνα από τη χρονολογία της δημοσιεύσεως της απόφασης στο Δελτίο των Ανωτύμων Εταιριών.

Στην περίπτωση που ο κάτοχος βιβλιαρίου επιταγών πέσει θύμα κλοπής των επιταγών του πρέπει να το αναγγείλει αμέσως στο αστυνομικό τμήμα το οποίο συντάσσει έγγραφο που περιέχει την καταγραφή του περιστατικού. Αυτό το έγγραφο προσκομίζεται στο κατάστημα που τηρείται ο λογαριασμός και τα απολεσθέντα ή κλαπέντα σώματα δεσμεύονται.

Μόνο μ' αυτή τη διαδικασία μπορεί ο κομιστής που την έχασε να διατηρήσει τα δικαιώματά του και να μπορέσει να εισπράξει το ποσό της χαμένης επιταγής.

Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών εκδίδει ειδοποιήσεις στις Τράπεζες μέλη της για την απώλεια επιταγών.

ΔΙΓΡΑΜΜΗ ΕΠΙΤΑΓΗ

Η δίγραμμη επιταγή είναι αγγλικής επινοήσεως. Οφείλει το όνομα της δίγραμμης (CROSSED CHEQUE - CHEQUE BARRE) από δύο παράλληλες γραμμές πλάγιες ή κάθετες (κατακόρυφες) που σύρονται από τον εκδότη ή τον οπισθογράφο της επιταγής στο εμπρός μέρος αυτής.

Οι δύο γραμμές σύρονται συνήθως με κόκκινη μελάνη, ώστε να διακρίνονται στο φόντο της επιταγής. Η διγράμμιση διακρίνεται σε:

- 1. Γενική διγράμμιση.** Όταν μεταξύ των δυο γραμμών δεν είναι γραμμένη καμία λέξη ή είναι γραμμένη η λέξη «ΤΡΑΠΕΖΑ».
- 2. Ειδική διγράμμιση.** Όταν μεταξύ των δύο γραμμών αναφέρεται το όνομα μιας Τραπεζής π.χ. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Κατά το άρθρο 37 του Νόμου 5960 η γενική διγράμμιση μπορεί να μετατραπεί σε ειδική διγράμμιση. Το αντίθετο δεν επιτρέπεται. Δεν μπορεί δηλαδή, η ειδική διγράμμιση να γίνει γενική.

Το ίδιο άρθρο ορίζει ότι η διαγραφή της διγραμμίσεως ή του ονόματος της Τραπεζής που αναφέρεται μεταξύ των δύο γραμμών, θεωρείται ότι δεν έγινε.

Σκοπός της δίγραμμης επιταγής, είναι η προστασία του πραγματικού δικαιούχου από χάσιμο, κλοπή, παραποίηση ή πλαστογράφηση της επιταγής. Τα αποτελέσματα της διγράμμισης της επιταγής είναι τα εξής: (Άρθρο 38 του Ν. 5960).

1. Η δίγραμμη επιταγή δεν πληρώνεται σε οποιοδήποτε κομιστή αλλά μόνο σε Τράπεζες ή σε πελάτη της πληρώτριας Τραπεζής.

Πελάτης της πληρώτριας Τραπεζής θεωρείται εκείνος που έχει εμπορικές σχέσεις με την Τράπεζα.

2. Η πληρώτρια Τράπεζα επιταγής με ειδική διγράμμιση είναι υποχρεωμένη να την πληρώσει μόνο στην Τράπεζα που αναφέρεται μεταξύ των δύο γραμμών.

Στην περίπτωση που αναφερόμενη μεταξύ των δυο γραμμών Τράπεζα είναι η ίδια η πληρώτρια Τράπεζα, τότε η πληρωμή θα γίνει στο δικαιούχο, που πρέπει όμως να είναι πελάτης της πληρώτριας Τράπεζας.

3. Η Τράπεζα μπορεί να αποκτήσει δίγραμμη επιταγή μόνο από πελάτη της ή από άλλη Τράπεζα. Επίσης μπορεί να αναλάβει την είσπραξη δίγραμμης επιταγής μόνο για λογαριασμό πελάτη της ή άλλης Τραπεζικής.

4. Στην περίπτωση που η πληρώτρια Τράπεζα δεν τηρήσει τις σχετικές με τις δίγραμμες επιταγές διατάξεις έχει υποχρέωση να αποζημιώσει τον εκδότη ή τον οπισθογράφο αν πρόκυψει ζημία σε βάρος τους.

Η δίγραμμη επιταγή κυκλοφορεί κανονικά όπως και οι άλλες επιταγές.

Σύμφωνα με το Ν. 2992/2002, άρθρο 16 «Ρυθμίσεις θεμάτων Κ.Β.Σ.» για την απόδειξη της συναλλαγής από τον λήπτη φορολογικού στοιχείου αφορά αγορά αγαθών, λήψη υπηρεσιών αξίας 15.000,00 ευρώ και άνω, απαιτείται η τμηματική ή ολική εξόφληση να γίνεται μέσω Τραπεζικού λογαριασμού ή με δίγραμμη επιταγή.

